

Velkommen til kurs

Kunnskapsløftet - Læringsstrategier, modul 1,
16.08.07

Bakgrunn for prosjektet

- Kommunal satsing med eget prosjekt i læringsstrategier som en del av kunnskapsløftet
  - Prosjektleder skoleåret 07/08
  - Felles innføring
  - Litteratur, bokpakke
- Arbeid ved enhetene:
  - Modulbasert innføring av strategier
  - Utprøving og veiledning
  - Erfaringsutveksling
- Målet er at alle pedagoger i kommunen skal kjenne verktøyene og arbeide strukturert med læringsstrategiene i det daglige arbeid
  - Vite hva vi kan ved start (lite spørreskjema)
  - Måle hva vi kan til våren

Bakgrunn for prosjektet

1: Større krav til tilpassa opplæring i kunnskapsløftet

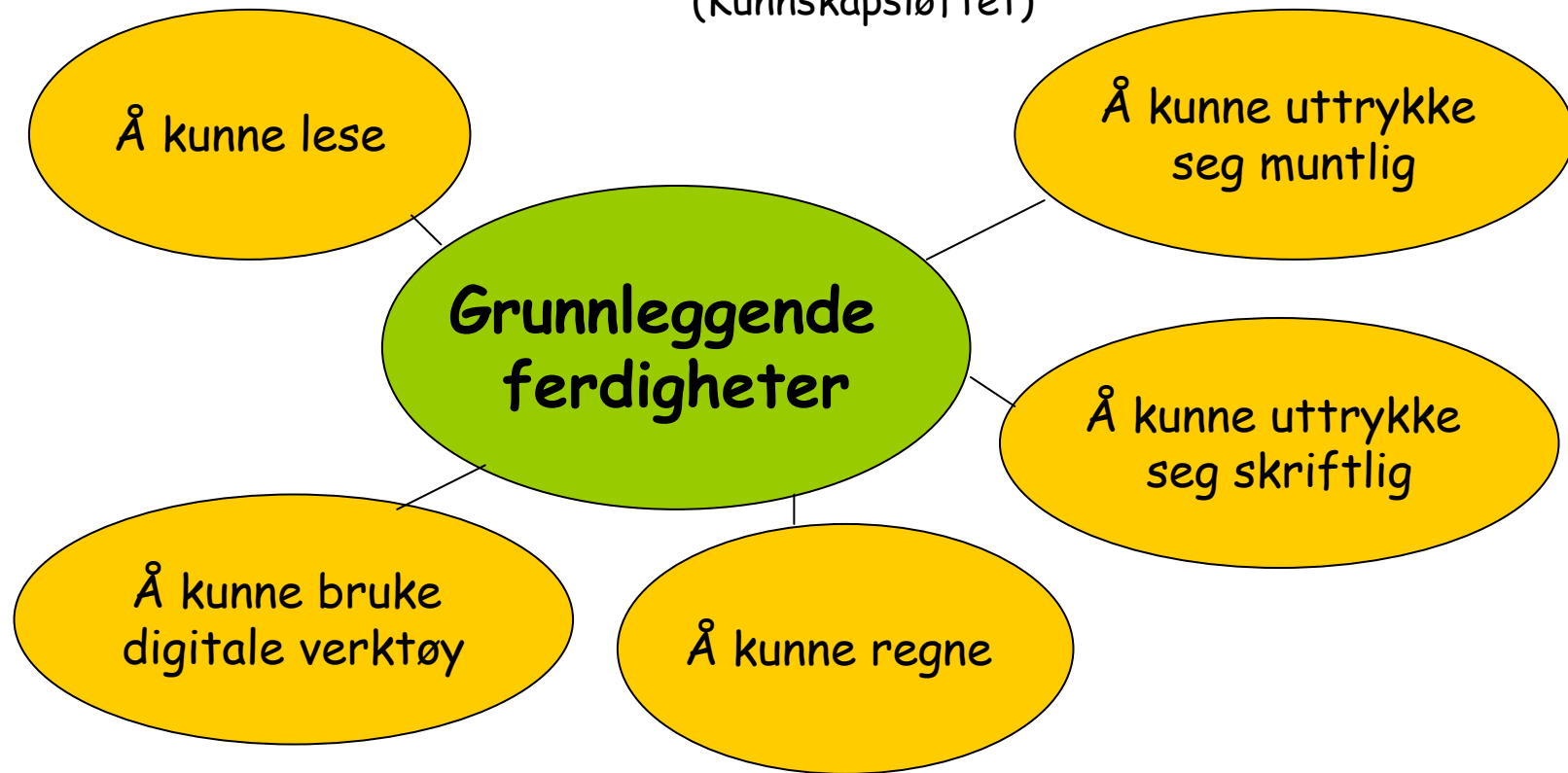
2: Læringsstrategier er et begrep som går igjen:

- **Stmld. 30, *Kultur for læring***
- **Kunnskapsløftets prinsipper for opplæringen og**
- **Læringsplakaten**

Bakgrunn for prosjektet

3: krav til kompetanse i grunnleggende ferdigheter (Kunnskapsløftet)

MÅL med prosjektet

Pedagogene i Levanger kommune skal utvikle kompetanse og ta i bruk læringsstrategier basert på Carol Santa sitt "CRISS - prosjekt".

- Alle skolene i Levanger tar i bruk læringsstrategier som metode for å gi tilpasset opplæring.
- Barnehagene inviteres til å ta del i arbeidet.
- Opplæring foregår skoleåret 2007/2008
- Implementering foregår over en treårsperiode

Elevene i Levanger kommune skal i løpet prosjektperioden ha blitt gjort kjent med ulike læringsstrategier og "lært å lære".

- Langsiktige mål:
  - Ha kunnskap om egen måte å lære på
  - Kunne anvende hensiktsmessige strategier som gir struktur for læring
  - Planlegge læringsprosesser alene eller sammen med andre
  - Kunne nyttiggjøre seg veiledning

MODUL 1

Generell innføring i Carol Santas læringsstrategier

Hva vet du om læringsstrategier fra før?

MÅL, modul 1

- Gi pedagogene i Levanger
  - Oversikt i arbeidet med læringsstrategier basert på CRISS
  - Innsikt i nøkkelementer i arbeidet med læringsstrategier
  - Innsikt i prinsipper for innlæring av læringsstrategier
  - Oversikt over anbefalt litteratur og hva som skal leses
- Inspirere pedagogene i Levanger til å arbeide med læringsstrategier

Læringsstrategier

CRISS- "Lære å lære"

HVA:

- **Creating Independence through Student-owned Strategies** basert på Dr. Carol Santas
- På norsk: "**Lære å lære**"
- Undervisningsmodellen om læringsstrategier er i tråd med det som står i kunnskapsløftets prinsipper for opp læring:
  - Å lære elevene framgangsmåter om hvordan de på en aktiv og fleksibel måte kan tilegne seg ulike typer lærestoff.
  - Å lære elevene strategier for å planlegge, gjennomføre og vurdere eget arbeid for å nå nasjonale fastsatte kompetansemål i ulike fag
  - Å lære elevene å reflektere over nyervervet kunnskap og anvendelse av den i nye situasjoner

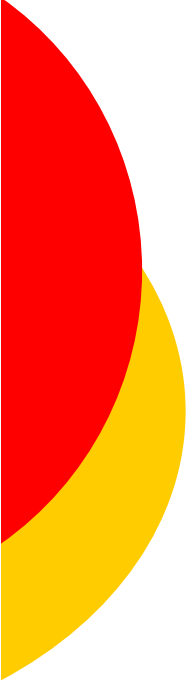
Læringsstrategier

CRISS- "Lære å lære"

HVORFOR:

- Læringsstrategiene gir
  - Effektive lesere
  - Støtte til utvelgelse av informasjon
  - Støtte til organisering av informasjon
  - Overføring av informasjon til langtidsminnet

Carol Santa trekker fram disse nøkkelementene som avgjørende i læringsprosessen:

- Bakgrunnskunnskap må aktiveres
- Definere klare mål for hva som skal læres
- Forståelse av oppbygging av lærebok og fagtekster
- Aktiv innlæring, kjenne og bruke læringsstrategier
Aktive lesere som
  - Leser
  - Skriver
  - Tenker
  - Snakker/diskuterer
- Reorganisering av kunnskapen - forsterker innlæring
- Metakognisjon - å vite hva du forstår og lærer - og hvordan du arbeider for å klare det

Bakgrunnskunnskap

- Å kunne utnytte bakgrunnskunnskapen aktivt er noe av det viktigste for forståelse og læring
- Å hente fram bakgrunnskunnskapen er spesielt viktig for elever med lesevansker
- Bakgrunnskunnskapen aktiviseres gjennom læresamtaler og organiseres/noteres som:
  - Læresamtaler
  - Tankekart/ordkart
  - VØL-skjema
  - .....bruk fantasien.....

Målformulering

- Definere klare mål for hva som skal læres

SAMME MÅL FOR ALLE ELEVER?

→ vær tydelig!

- Hva forventes at elevene kan når perioden er ferdig og hvordan skal det evalueres?

→ vær konkret

**Hvis du ikke vet hvor du skal,
spiller det ingen rolle hvor du går.**

2

Forfatterens håndverk

Bevissthet om hvordan en lærebok- og fagtekst er bygget opp

- Dersom elevene vet hvordan forfattere strukturerer bøkene sine, kan de lettere forstå og huske det de leser.
- En godt skrevet tekst er et godt undervisningsredskap, det blir gitt mye informasjon gjennom
  - Innholdslisten
  - Innlednings og/eller oppsummeringsavsnitt
  - Hovedoverskrifter
  - Underoverskrifter
  - Avsnitt
  - Skrifttyper
  - Bilder, diagrammer

Aktiv innlæring

I CRISS-strategiene står tanken om den aktive elev i sentrum.

Lese - aktiv lesing (m spørreord)

Skrive - skriving klargjør tanken

Tenke - hva har jeg lært?

Snakke - diskutere/formidle hva de lærer, dialog (lytte - formulere)

Kan du ikke formidle det du har lært, har du ikke lært det

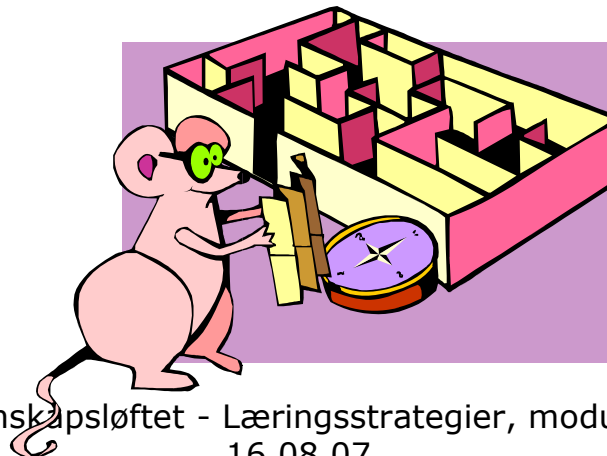
Bearbeiding/reorganisering av informasjon

All kunnskap sitter bedre når den bearbeides,
grupperes/klassifiseres og rangeres.

Elever som kan dette, klarer seg bedre i skolehverdagen

- Hvordan bør jeg kategorisere det jeg allerede kan?
- Hvilke læringsstrategier er best for meg i læringsprosessen?
- Hvordan kan jeg best organisere/sammenfatte det jeg har lært?

Metakognisjon

"overvåkning"

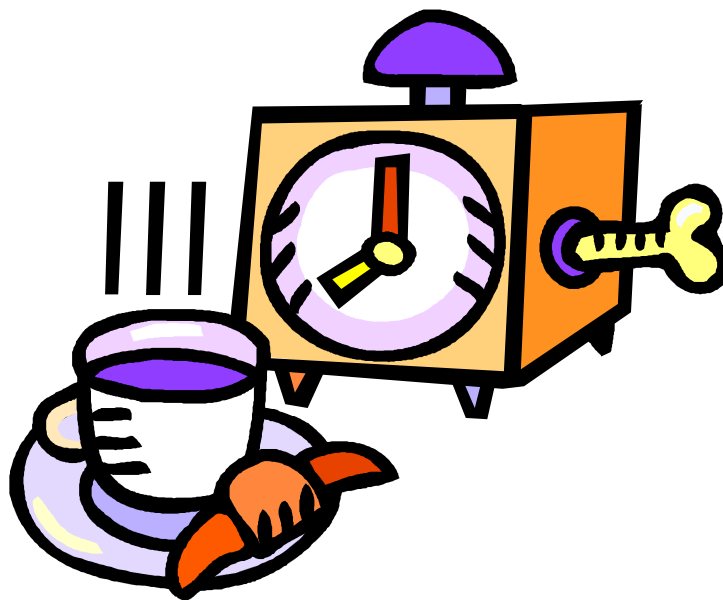
Elever som er metakognitive er de som lærer best fordi de

- Vet hvordan de bruker ulike strategier for å lære
- Vet når de har forstått
- Vet hva de kan gjøre når de ikke forstår

PAUSE

---

15 min

Prinsipper for innlæring av LÆRINGSSTRATEGIER

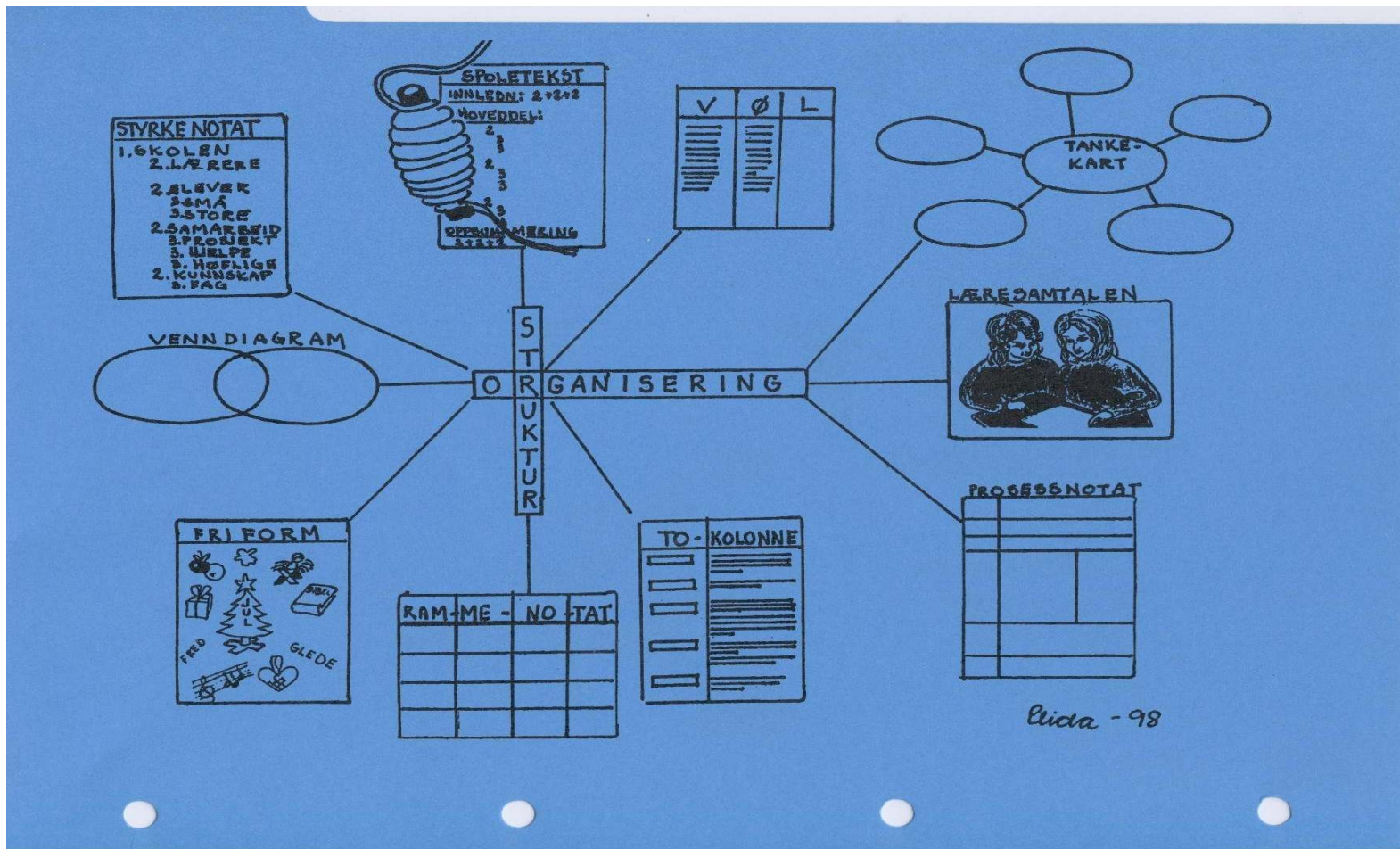

Carol Santa understreker at all innlæring av nytt og vanskelig stoff må gjennomføres i fire faser

- Introduksjon/presentasjon
- Modellering av lærer
- Veiledet øving/praksis
- Eleven i selvstendig arbeid

Introduksjon

- Læreren må først presentere læringsstrategien/notatteknikken

Modellering (gjentaes ofte)

- **Læreren modellerer strategiene for elevene**
  - Fortelle hvorfor elevene skal bruke den
  - Demonstrere hvordan de skal bruke den (ofte!!)
- **Bedre å lære noen få godt, enn å introdusere for mange**
- **Heng opp eksempler i klasserommet etter hvert som strategiene introduseres**

Veilede arbeidet

- Elevene øver på læringsstrategien under veiledning og med tilbakemeldinger fra læreren
- Modellering og veiledning er viktig også på ungdomstrinnet og videregående

Selvstendig arbeid

- Når læreren ser at eleven er trygg i utøvelsen av læringsstrategien, kan eleven benytte den i selvstendig arbeid.

GULLKORN OM LÆRING:

Skolen kan ikke lære elevene alt, men den kan lære dem å lære

St.mld 30

Lære å lese - lese for å lære

Gode lesere slåss med teksten - dårlige lesere blir frustrerte og gir opp

Kan du ikke uttrykke hva du har lært - har du heller ikke lært det!

Litteratur

Det kjøpes inn følgende litteratur til alle kommunale skoler:

- Carol M. Santa (oversatt av Liv Engen):
Lære å lære (CRISS-prosjektet)
- Mette Bunting og Torill Scharning Lund:
MILL, på vei mot tilpasset opplæring
- Kari Hole:
Læringsstrategier i tilpasset opplæring
- Kari Hole:
Bruk av læringsstrategier for elever med ulike lærevansker
- Gerd Søndena Fredheim:
Elever - Lærere - Læringsstrategier

Veien videre

- Arbeid ved enhetene:
  - Modulbasert innføring av strategier med utprøving og erfaringsutveksling
    - Lese for å lære
    - Aktiv innlæring, organisering av kunnskap
    - Gjenfortelle/lage sammendrag av en tekst
    - Skrive rapporter og fagtekster
  - Lese aktuell litteratur

Oppgave

Planlegg tema der du:

- Aktiverer elevenes bakgrunnskunnskap
- Gir elevene forståelse av oppbygging av lærebok og/eller fagtekst
- Definerer klare mål for hva som skal læres
- Kan evaluere om eleven har nådd målene

Kurs 16.august

- Har jeg nådd målene for dagen i dag?

